

Metsäntutkimus jatkuu vaikka Metsäntutkimuslaitos loppuu

Metsäntutkimuslaitoksen toiminnot tulevat osaksi uuden Luonnonvarakeskuksen, Luken toimintaa vuoden 2015 alusta. Lähes satavuotias Metsäntutkimuslaitos siirtyy historiaan ja metsäntutkimuksen aika omaksi tutkimuslaitokseksi päättyy. Maa- ja metsätalousministeriö yhdistää alallaan olevat tutkimuslaitokset yhdeksi Luonnonvarakeskukseksi, johon sulautetaan Metsäntutkimuslaitos, Maatalouden tutkimuskeskus, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos sekä Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus. Luonnonvarakeskuksesta tulee Suomen toiseksi suurin tutkimuslaitos Teknologian tutkimuskeskus VTT:n jälkeen. Kaikkien yhdistyvien laitosten tutkimustoiminnot sijoitetaan perustettaviin neljään tutkimusyksikköön, joita ovat Luonnonvarat ja biotuotanto, Vihreä teknologia, Uudet liiketoimintamahdollisuudet sekä Talous ja yhteiskunta. Lisäksi Tilastoyksikköön sijoitetaan metsätilastot ja maatilatilastot. Luonnonvarakeskuksen tutkimustoimintaa keskitetään uusien strategisten painoalojen mukaisesti tuottamaan tietoa biotuotannon ja -talouden perusteiksi, uusiutuviin luonnonvaroihin perustuvalla elinkeinotoiminnalle sekä tukemaan yhteiskunnan päätöksentekoa. Luonnonvarakeskuksessa tutkimusta suunnataan palvelemaan asiakkaan tietotarpeita ja tuottamaan poikkitieteellistä tutkimustietoa.

Luonnonvarakeskus joutuu heti toimintansa alussa kohtaamaan taloustilanteen ankaruuden. Valtion budjettirahoitusta leikataan seuraavien kolmen vuoden aikana lähes neljänneksellä. Leikatut varat valtiovalta siirtää Suomen akatemian yhteyteen perustetun Strategisen tutkimuksen neuvoston tutkimusrahoitukseen. Neuvosto on jo esittänyt valtioneuvostolle aloitettavaksi kolme teema-aihetta: Teknologiamurrosten hyödyntäminen ja muuttuvat instituutiot, Ilmastoneutraali ja resurssiniukka yhteiskunta sekä Tasa-arvo ja sen edistäminen. Leikatut rahat voitaisiin hakea hyvillä tutkimushankkeilla takaisin metsäntutkimukseen, mutta strategisella rahoituksella on paljon enemmän otajia kuin on niitä, joilta rahat alun perin leikattiin. Teema-

aiheiden sateenvarjon alle voi myös olla vaikea sijoittaa useita metsäntutkimuksen kysymyksiä. Näiden toimenpiteiden seurauksena Luonnonvarakeskuksen tutkimusrahoituksen rakenne muuttuu merkittävästi. Kilpailtua tutkimusrahoitusta pitää hankkia aiempaa huomattavasti enemmän kotimaisista ja EU:n tutkimusrahoitusohjelmista. Metsäntutkimuksella on edessä iso toimintaympäristön muutos ja sopeutuminen laajojen monitieteisten ja poikkitieteellisten tutkimusohjelmien ympäristöön.

Metsäntutkimuksessa tutkimuksen julkaiseminen on ollut läheisessä yhteydessä tutkimustoimintaan. Suomen metsätieteellisellä seuralla on käyttökelpoisessa muodossa tutkimusjulkaisut yli sadan vuoden ajalta. Tätä metsäntutkimuksen tietovarantoa kartuttavat Suomen metsätieteellisen seuran ja Metsäntutkimuslaitoksen yhdessä kustantamat sarjat, *Silva Fennica* ja Metsätieteen aikakauskirja. Näiden sarjojen toimittamista jatketaan entiseen tapaan myös vuonna 2015. Luonnonvarakeskuksen linjaukset tieteelliseen julkaisemiseen, julkaisemisyhteistyöhön ja missä muodossa keskuksessa tehtävän tutkimuksen tulokset tuodaan esille vaikuttavat Metsätieteen aikakauskirjan ja *Silva Fennican* toimintaan. Luonnonvarakeskuksen rooli metsätieteellisten sarjojen toimintaan selviää Luken toiminnan vakiintuessa. Metsäntutkimukselle ja metsätaloudelle on kuitenkin tärkeää, että tähän Suomen tärkeimpään ja uusiutuvaan luonnonvaraan liittyvä tieteellinen julkaisutoiminta säilyy ja jatkuu. Metsäntutkimuksen kansainvälisen tason säilyttämisessä olennaista on sarjojen tarjoama tutkimusten arviointi- ja hyväksymisprosessi sekä tarkastuksiin liittyvä tieteellinen keskustelu ja tutkijoiden verkostoituminen.

Tieteellisten seurain valtuuskunta ylläpitää ja kehittää tieteellisten julkaisukanavien tasoluokitusta, jossa julkaisut on määritetty kolmeen tasoon. Julkaisufoorumin luokitus kattaa kaikki tieteenalat ja noin 25 000 julkaisusarjaa. Metsätieteen aikakauskirja on suomenkielisenä perustasolla ja *Silva Fennica* on määritetty johtavan tason tieteelliseksi sarjaksi. *Silva Fennica* on jo lähes parikymmentä vuotta ollut myös kansainvälisissä tieteen luokitusjärjestelmissä. Tieteellisten seurain valtuuskunta on nyt perustanut tiedekustantajien käyttöön vertaisarvioituille artikkeleille tunnuksen. Se on Tieteellisten seurain valtuuskunnan rekisteröimä tavaramerkki, jolla tiedekustantajat voivat merkitä vertaisarvioinnin läpi käyneet artikkelit ja kirjat. Tunnus ilmaisee, että julkaisun vertaisarviointi noudattaa kansainvälisen tiedeyhteisön laadullisia ja eettisiä käytäntöjä. Tieteellisten seurain valtuuskunta on myöntänyt molemmille sarjoille vertaisarviointitunnuksen. *Silva Fennican* koko aineisto on vertaisarvioitua ja Metsätieteen aikakauskirjassa vertaisarvioituja ovat tutkimusartikkelit, katsaukset ja tiedonannot. Vertaisarviointitunnus yhdessä Julkaisuforumiluokituksen kanssa takaavat, että myös Metsätieteen aikakauskirjassa julkaistut suomenkieliset artikkelit ovat samanarvoisia kansainvälisissä sarjoissa julkaistujen artikkelien kanssa esimerkiksi yliopistojen rahanjaossa ja tutkijoiden meritoitumisessa. Vertaisarviointiprosessin läpäiseminen on tae artikkelin tieteellisestä laadusta, mutta ei välttämättä takaa tulosten oikeellisuutta, mikä osoitetaan tulosten toistettavuudella ja tieteen itseään korjaavilla menettelyillä. Vertaisarviointi myös luo edellytykset sille, että artikkeli on kelvoinen lähteenä myöhemmissä tutkimusartikkeleissa.

Metsäntutkimuslaitoksen tutkimus siirtyy uuteen toimintaympäristöön ja poikkitieteelliseen tutkimuskehikkoon. Muutoksista ja talouden vaikeuksista huolimatta metsäalan ja elinkeinojen menestymiselle on tärkeää, että edelleen pystytään rakentamaan entistä parempi tulevaisuus sekä metsäntutkimukselle että myös metsätieteelliselle julkaisutoiminnalle.

Eeva Korpilahti